IRINA IORDĂCHESCU, O TÂNĂRĂ MAESTRĂ

(Costin Popa – 4 noiembrie 2007)

N-aş fi riscat titlul pentru o soprană de numai 30 de ani. Chiar dacă datele native sunt valoroase, măiestria în arta lirică se dobândeşte în timp, prin studiu şi perseverenţă, prin confirmări. Numai că Irina Iordăchescu atinge chiar din această clipă un înalt nivel de pregătire şi un profesionalism remarcabil care vin să înveşmânteze calităţile de limpezime, de prospeţime timbrală, ambitusul larg, abilităţile virtuozistice. Ceea ce îmi apare ca deosebit de important este parcurgerea amănunţită a desenului melodic, potrivirea expresiilor rezultând din stilistică şi din atitudinea personajelor, frazarea cu sens, subtilităţile. Talentul Irinei Iordăchescu este evident.

Şi nimic nu mă poate îndepărta de la convingerea existenţei unei gene măiastre, ce-şi are rădăcinile în profunzimea artistică a cântului şi jocului tatălui ei, marele nostru bariton Dan Iordăchescu. Cu această moştenire deloc de neglijat, este cert că lucrul în Conservator cu profesoara Maria Slătinaru-Nistor – ea însăşi o reputată voce şi interpretă – dar şi colocviile de substanţă pe care Irina le-a avut cu tatăl ei (tot în studenţie, la clasa de Lied – Oratoriu dar nu numai), au dus la rezultatele de astăzi. Şi Dan Iordăchescu a fost un minuţios al expresiei, un colorist al sunetului, şi Irina Iordăchescu vădeşte aceleaşi înclinaţii. Cu inteligenţă şi fină muzicalitate, soprana nu lasă să treacă nici un moment fără să comenteze o notă, fără să sublinieze o nuanţă, fără să redea o indicaţie a compozitorului, respectând agogica dar trecând-o prin propriul ei filtru artistic.

Observările mele au fost inspirate de două recente tălmăciri ale Irinei Iordăchescu oferite publicului Operei Naţionale Bucureşti: Susanna din **Nunta lui Figaro** de Mozart şi personajul titular din **Lucia di Lammermoor** de Donizetti. Două eroine de diferită factură, una impregnată de lirismul şi farmecul maestrului de la Salzburg, cealaltă reprezentantă tipică a belcantoul romantic din prima jumătate de Novecento.

O Susanna delicată şi incitantă, visătoare câteodată, cu rafinament de cânt şi joc minuţios gândit a propus Irina Iordăchescu la debutul său în rol. Şi chiar dacă, pe alocuri, sonorităţile s-au mai confruntat cu cele orchestrale, strălucirea lor a rămas aceeaşi. Artista frazează impecabil, preciziunea intonaţiei este milimetrică, filigranul mozartian este la locul lui, aerat şi diafan. Neobosită, cu mişcare continuă în interesanta şi captivanta regie a lui Alexander Rădulescu, a fost o Susanna debordantă, motor al acţiunii. Au anturat-o în celelalte roluri principale, sub bagheta vivace a lui Tiberiu Soare, colegii Oana Andra (delicios Cherubino), Vicenţiu Ţăranu (Contele), Ionuţ Pascu (Figaro excesiv de... revoluţionar), Simonida Luţescu (mult prea placidă Contesă).

În opusul donizettian, Irina Iordăchescu a atras încă de la primele note, de la cavatina **Regnava nel silenzio**, prin trăirea intensă, prin cântul plin de dăruire şi pasiune, prin sensibilitatea conferită eroinei. Nuanţările au fost prezente la tot pasul, eterate pianissime au străbătut (**Verranno a te sull'aure**) duetul cu Edgardo, acutele au impresionat (Mi bemol-ul final al duetului cu Enrico este doar un exemplu), totul consfinţind un parcurs urmat ascendent pe durata serii, culminant în marea arie a nebuniei din actul al III-lea. Valenţele de expresivitate, iscusinţa în mânuirea frazelor muzicale, abilităţile de abordare a coloraturii, emoţionalitatea picurată în sunet sau gest, au fost cuceritoare. La tot pasul, a fost evident profesionalismul cu care tânăra soprană prepară rolurile,

cu care se implică în spectacol. Și în **Lucia di Lammermoor** a jucat convingător, deși – îmi mențin părerea – regia lui Ognian Draganoff nu inspiră. Meritul unei astfel de interprete devine și mai mare.

În rolul fratelui Luciei, Enrico, brașoveanul Adrian Mărcan a dovedit o dată în plus că posedă unul dintre cele mai importante glasuri de bariton din țară, prin timbrul de plăcută culoare, prin omogenitate, impetuozitate în accente și acute impunătoare (La bemol-ul din finalul duetului cu Lucia, de pildă). Există însă la valorosul artist și reversul medaliei. Siguranța și penetranța îl duc la o oarecare indisciplină sau, mai corect spus, la o lipsă de echilibru în gestionarea frazelor, lăsând permanent impresia unei forțări a limitelor, într-o nestăvilită dorință de epatare. Nu e nevoie. Mărcan se recomandă prin propriile sale calități de vocalitate, este tipul clar de bariton liric romantic și de aici trebuie să pornească abordările sale, fără excese, fără îngroșări. Așa cum a fost, admirabil, în duetul cu Lucia din actul secund.

Timbralitatea cu patină autentic italiană a tenorului Marius Manea (Edgardo), a ieșit în evidență încă de la expansiva declamație de intrare, iar aria ultimă, **Tombe degl'avi miei... Fra poco a me ricovero**, a fost fără reproș, cu legato frumos condus. Poate și emoția debutului, poate o insuficiență a concentrării l-au condus în anumite momente la deficiențe ritmice (duetul cu Lucia din primul act), la imprevizibile rateuri (chiar nota de Si bemol... **Ah! Ah! vi disperda** din ansamblul final al actului al II-lea) și, în consecință, la temeri și refugii în falsetto (moartea eroului). Instabilitatea tehnică este însă perfectibilă și privesc în continuare cu încredere evoluția tânărului tenor care, prin studiu serios și amănunțit, poate atinge performanța la care poate și trebuie să aspire.

În alte roluri, în constantă evoluție a apărut basul Horia Sandu (Raimondo) iar surpriza a venit din partea tenorului Teodor Ilincăi, foarte eficient în scurta dar dificila și totodată problematica (de obicei!) intervenție a lui Arturo.

Cu obișnuita-i pricepere a dirijat Adrian Morar, deși nu a reușit întotdeauna să polarizeze atenția instrumentiștilor. Mă gândesc acum doar la acordul din debutul actului secund.

Cele două seri au stat sub semnul Irinei Iordăchescu, printre altele, recent debutantă la Teatro alla Scala din Milano, ce-i drept într-un rol mai puțin cunoscut – Zenyo Kari din creația mondială a operei **Teneke** de Fabio Vacchi – dar cu o prestație remarcată de presă „pentru forța ei expresivă". Iar faptul că însuși celebrul șef de orchestră Riccardo Muti a invitat-o pentru o serie de spectacole europene cu opera **Il ritorno di Don Calandrino** de Cimarosa spune foarte multe.